

4-0-26

དེ་ནས་ཡང་དྲང་སྲོང་ཡིད་ལས་སྐྱེས་གྱིས་དྲང་སྲོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་ཞུས་སོ། །ཀྱེ་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་
རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལགས། རྒྱུད་བཞིའི་མཇུག་དོན་བསྐྱེད་ཀྱི་གད་དུ་འདུས། །འཚོ་མཛད་སྐྱེད་པའི་རྒྱལ་པོས་བཤད་དུ་
གསོལ།

Thereafter, Sage **Yid les sKyes** (Yidlay Kye) made this request to Sage **Rig pa'i shes** (Rigpai Yeshi),
“O Great Sage **Rig pa'i shes** (Rigpai Yeshi) if the concise accounts of the **rGuid bzhi** conclusion
are to be condensed, where can it be done? May the Supreme Healer, the King of Physicians,
please explain.”

ཞེས་ཞུས་པ་དང་། རྟོན་པས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཀྱེ་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཡིད་ལས་སྐྱེས། །མདའ་གཤའ་ཕང་བ་
བཀང་ཡང་གཏང་ས་མདེ་ཚེ་གང་། །སོ་ནམ་དུས་བཞིར་བཅའ་ཡང་མདོ་དོན་རྩོ་རྒྱབ་གཉིས། །རྣམ་གྲངས་དུ་མར་བྱེ་
ཡང་འབྲས་བུ་གྲུབ་པར་བསྐྱེ། །དེ་བཞིན་རྒྱུད་དང་ཡན་ལག་གནས་སྐབས་མདོ། །དུ་མར་བཛོད་ཀྱང་མདོ་དོན་རྣམ་པ་
གཉིས། །ནད་དང་ནད་མེད་བྱ་བ་སྤེལ་གྱིས་དྲིལ། །ནད་མེད་དོན་དུ་རྒྱན་སྦྱོང་དུས་སྦྱོང་དང་། །བཅུད་ལེན་རོ་ཙ་བཞི་རུ་
ཤེས་པར་གྱིས། །ཟས་དང་སྐྱེད་གཉིས་སྐྱེད་མོང་སྤྱི་རུ་སྦྱོར། །

Having been asked, the Master replied with these words, “O Great Sage **Yid les sKyes** (Yidlay Kye), just as it is only the tip of an arrow that hits the target, no matter how far the archer stretches his bow, and no matter how hard the farmer toils for the four seasons, his ultimate goal is to provide food and clothing; likewise, no matter how many elaborations have been made in the text, it ultimately is summed up to achieve a final result. In the same manner, even though the text makes vast elaborations of the Tantras, branches, sections, categories and compendiums, it can be precisely summarized by two states; healthy and diseased states. Understand that the routine behavior, seasonal behavior, rejuvenation and aphrodisiacs are the four chapters meant for the healthy state, while dietary regimen and medicines are applicable to both.

ནད་པའི་བྱ་བ་གཞི་བརྟག་གསོ་བ་གསུམ། །ནད་ལ་བཞི་བརྒྱ་རྩ་བཞིར་བྱེ་ན་ཡང་། །ཚོ་གང་གཉིས་སུ་མ་འདུས་ནད་
གཞན་མེད། །དྲོས་བཟུང་བརྟག་ལ་རྟོང་དང་ཉིས་བརྒྱ་ཡང་། །བཟླ་རེག་དྲི་བར་མ་འདུས་བརྟག་ཐབས་མེད། །རེག་པ་རྩ་
ལ་འཚོ་འཚི་དབྱུད་པས་རྟོགས། །བཟླ་བ་ཚོ་གང་རྒྱལ་མཐོང་བས་གསལ། །སྦོང་རྒྱུན་གར་བབས་ན་ལྷགས་དྲིས་པས་
ཤེས། །གསོ་བྱེད་གཉེན་པོ་རྟོང་དང་རྩ་གཉིས་ཀྱང་། །སྐྱེད་དབྱུད་ཟས་སྦྱོང་བཞི་རུ་མ་འདུས་མེད། །ཞི་སྦྱོང་གཉིས་སུ་མ་
འདུས་སྐྱེད་གཞན་མེད། །བསེལ་དྲོད་གཉིས་སུ་མ་འདུས་ཞི་བྱེད་མེད། །དྲག་འཇམ་གཉིས་སུ་མ་འདུས་སྦྱོངས་གཞན་
མེད། །འཇམ་རྒྱབ་གཉིས་སུ་མ་འདུས་དབྱུད་གཞན་མེད། །ཕན་གཞོད་གཉིས་སུ་མ་འདུས་ཟས་གཞན་མེད། །དྲག་དལ་
གཉིས་སུ་མ་འདུས་སྦྱོང་ལམ་མེད། །གསོ་ཐབས་ལག་ལེན་སུ་བརྒྱ་དུག་རུ་ཡང་། །དྲོས་བཟུང་གསོ་རྒྱལ་གསོ་ཐབས་
གསུམ་དུ་འདུས། །ཀྱེ་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་གྱིས། །

The diseased state is reelevated under three sections: disease, diagnosis and treatment. Though diseases are classified into four hundred and four different types, there is no disorder which is not included under the two classifications of hot and cold. There is no diagnostic method that is

bad kan smug po and chronic hot disorders can be confused due to their similar signs and symptoms, and similar responses to the given treatment. *Ma zhu*, *bad kan lhen* and degeneration of digestive heat can be confused due to their similar signs and symptoms, and similar responses to the given treatment. *'Or*, *skya rbab*, *dmu chu* can be confused due to their similar signs and symptoms, and similar responses to the given treatment. Similarly, *skran* and *'bras* of the visceral organs can be confused due to their similar responses to the given treatment. *'Bras*, *surya* and chronic wounds can be confused due to their similar signs and symptoms, and similar responses to the given treatment. Diarrhea, dysentery and tropical diarrhea can be confused due to their similar signs and symptoms, and similar responses to the given treatment. *Dreg*, *grum bu* and *rkang bam* can be confused due to their similar signs and symptoms, and similar responses to the given treatment.

རིམ་ལ་མ་སྐྱོན་སྐྱོངས་ཚད་གཅེས་པར་བྱུངས། །འགྲམས་དང་འཁྲུགས་ལ་རྒྱས་ཚད་གཅེས་པར་བྱུངས། །དུག་དང་སྐྱུག་སྐྱོངས་ཚད་གཅེས་པར་བྱུངས། །བད་མཁྲིས་ནད་ལ་གབ་ཚད་གཅེས་པར་བྱུངས། །ཚད་པ་ཀུན་ལ་བྱུ་འཁྲུགས་གཙོ་བོར་བྱུངས། །ཕོ་མཆེར་མཁལ་ནད་བད་ཀན་གཙོ་བོར་བྱུངས། །སྐྱོ་མཆེན་མཁྲིས་པ་ཚད་པ་གཙོ་བོར་བྱུངས། །སྐྱིང་སྒོག་ལོང་ལ་རླུང་ཉིད་གཙོ་བོར་བྱུངས། །ཁོང་ནད་ཀུན་ལ་ཕོ་བ་གཙོ་བོར་བྱུངས། །

Consider un-ripened and empty hot disorders crucial in the case of *rims*. Consider acute hot disorders crucial in cases of dispersed and distributed hot disorders. Consider chronic hot disorders crucial in the case of poisoning and *bad kan smug po*. Consider hidden hot disorders crucial in the case of *bad kan -mkhris pa* disorders. Consider *zhu 'khyags* as the most important case among all hot disorders. Consider *bad kan* as most important in cases of stomach, spleen and kidney disorders. Consider hot disorders as most important in cases of lung, liver and gall bladder disorders and consider *rlung* as most important in cases of heart, life channel and colon disorders. Give primary importance to digestive heat in all cases of disorders of the visceral organs.

ཚད་ནད་བསེལ་གྱིས་མ་སྐྱབ་ལོག་གཞོན་དོད། །བྲང་ནད་དོད་གྱིས་མ་སྐྱབ་ལོག་གཞོན་བསེལ། །ཚོག་འདི་དཔེ་ལ་མ་བཞག་དོན་ལ་ལོང་། །དོན་འདི་ཡལ་བར་མ་བཏང་སེམས་ལ་ཚོངས། །མན་ངག་ཁ་ཁྱེར་མ་བྱེད་དོན་ལ་ལོང་། །སྐྱུན་དབྱུང་ཤེས་ལོ་མ་བྱེད་རྟོག་དཔྱད་གཞོབས། །མི་སྒོག་ཚོད་ལེན་མ་བྱེད་གདེངས་ལྡན་སྐྱོབས། །ལག་འཇུང་མ་སྐྱ་ནད་ཀྱི་སྐད་ལ་དྲིས། །དབྱུང་སྐྱིང་མ་ཆེ་སྐྱུན་པའི་ལག་དགྲས་འཕུང་། །རི་ཐང་མཚམས་སུ་སྐྱུང་སྐྱེ་བྱ་འདྲས་དགོས། །ནད་ཚོ་ལེན་དུས་སྐྱུན་ཏེ་ལྷག་འདྲས་དགོས། །ནད་གཉའ་གཙོག་དུས་སྐྱུར་ཏེ་མ་འདྲས་དགོས། །དབྱུང་ལོག་བྱེད་དུས་དཔའ་སྐྱེ་སྐྱུག་འདྲས་དགོས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

If a hot disorder cannot be controlled with a cool remedy, use a warm remedy as a reserve treatment and if cold disorders cannot be controlled with hot remedies, use a cool remedy as a reverse treatment. Do not keep these theoretical instructions simply as examples; rather, employ them in one's practical approach. Do not let the meanings fade away; rather, keep them in mind all the time. Rather than merely being talked about, put these instructions into practice. Do not just profess medical knowledge and the practices; rather know them distinctly and analyze them thoroughly. Do not practice on a human life; rather be trained with confidence. Do not be in hurry to draw conclusions about the diagnosis of a condition; rather

first interrogate to learn the details of the disorder. Do not be audacious while doing therapies if you lack confidence as a physician's action can be a source of mishap. Be alert, like a hawk at the borderline of hot disorder, during the course of treating hot disorders. Be steadfast, like a sheep, while analyzing the response of the treatment. Be cunning, like a fox, while subduing the severity of a disorder, while be bold, like a tiger, when implementing external therapies as a final resort." Thus it was said.

དེ་ནས་དྲང་སྲོང་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་ལྟུང་སོ། །ཀྱེ་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལགས། །རོ་རུས་ལྷུ་
རྗེས་སྐྱོར་བ་མི་དགོས་པའི། །གཅིག་གིས་ནད་སེལ་སྤོང་མཚོག་ཡོད་དམ་མེད། །སྐྱུར་བའི་སྤོང་ལ་གང་གང་མཚོག་ཏུ་
འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཟས་སྦྱོང་ཀུན་གྱི་མཚོག་གང་ལགས། །འཚོ་མཛད་སྤོང་བའི་རྒྱལ་པོས་བཤད་དུ་གསོལ། །

Then again Sage *Yid les sKyes* (Yidlay Kye) made this request, "O Great Sage *Rig pa'i shes* (Rigpai Yeshi), is there any single potent specific medicine which can be used against disorders without compounding a medicine based on taste, potency and post-digestive taste? What are the best compounded medicines"? similarly, what are the best diets and behaviors? May the healer, the King of Physicians, please explain."

ཞེས་ལྟུང་བས། །སྦྱོན་པ་དྲང་སྲོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཀྱེ་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཡིད་ལས་
སྐྱེས། །ཀྱེད་ཀྱིས་ལྟུང་བའི་དོན་ལ་ལན་མེད་ན། །ཉན་ཐོས་འགོག་པའི་གོལ་སར་ཤོར་ར་ཤེ། །དེ་ཕྱིར་དྲིས་ལན་བཤད་
ཀྱིས་གྲས་བས་ཉོན། །

Having been requested, the Master Sage *Rig pa'i shes* (Rigpai Yeshi) spoke thia words, "O Great Sage *Yid les sKyes* (Yidlay Kye), if I do not respond to your questions, I might become like a *nyen thos* in the meditative absorption of cessation which turns into a fault; therefore, listen with due respect to the answer that I will provide to your question.

ནད་ནམས་ཀུན་ལ་ཨ་རུ་ར་ཉིད་མཚོག་ །རླུང་ལ་རུས་ལུ་བྱུར་རྟིང་སྦྱོག་སྐྱེ་མཚོག་ །མཐིས་པར་ཉིག་ཏུ་གསེར་གྱི་མེ་ཉིག་
མཚོག་ །བད་ཀན་ན་ལེ་ཤས་དང་སྤྲང་ཚི་མཚོག་ །ལྷག་ལ་བ་ཤ་ཀ་དང་རྟོང་ལེན་མཚོག་ །བད་ཀན་སྐྱུག་པོའི་ནད་ལ་ཚང་
ཞི་མཚོག་ །མ་ལུ་བ་ལ་ལ་རུ་ཚྲ་ཉིད་མཚོག་ །སྤོང་གྱི་ནད་ལ་རྩོ་ཐལ་བསྐྱེགས་ལུ་མཚོག་ །དམུ་རྗེདས་ནད་ལ་དར་ཡ་ཀན་
ཉིད་མཚོག་ །སྐྱེ་བ་ནད་ལ་དུ་ལིས་ལྷགས་ལྷེ་མཚོག་ །འོར་གྱི་ནད་ལ་སྤྲང་དཀར་བ་ཚུ་མཚོག་ །གཙོང་ཆེན་ནད་ལ་ཤ་
ཆང་འོ་མ་མཚོག་ །རིམས་ལ་པར་བ་ཏུ་དང་སྤྲང་སྤྲང་མཚོག་ །འཕྲུགས་ལ་ཚན་དན་དཀར་པོ་རྟོང་ལེན་མཚོག་ །ཚད་བ་
ཀུན་ལ་གི་ལྷི་མཚོག་ཏུ་བཤད། །དུག་ལ་ཨ་རུ་ར་དང་རླུང་མ་མཚོག་ །ཤ་ཡི་དུག་ལ་བྱེད་ལ་ལུག་མཚོག་ །གཉན་ནད་ཀུན་
ལ་གྲུག་ལ་སྤོང་ཚི་མཚོག་ །

A ru ra is the best medicine for all kinds of disorders. Bone soup, old molasses and *sgog skya* are the remedies for *rlung* disorders, while *tig ta* and *gser gyi me tog* are the best remedies for *mkhris pa* disorders. *Na le sham* and *sbrang rtsi* (honey) are the best remedies for *bad kan* disorders, while *ba sha ka* and *hong len* are best for Blood disorders. *Chong zhi* is best remedy for *bad kan smug po* disorders while *kha ru tshwa* is best for *ma zhu*. The liquid form incinerated *rdo thal* is the best remedy for *skran* and *dar ya kan* is best for *dmu chu*. *Da lis* and *lcags phyi* are the best remedies for treating *skya rbab*. *Srad dkar* and cow's urine are the best

remedies for 'or. Meat, **chang** and milk are the best remedies for **gcong chen**. **Par pa ta** and **gla sgang** are the best remedies for **rims**. **Tsan dan dkar po** and **hong len** are the best remedies for disturbed hot disorders. **Gi wam** is said to be the best remedy for all kinds of hot disorders. **A ru ra** and **nying ma** are the best remedies for poisoning. **Byi'u la phug** is the best remedy for meat poisoning, and **gu gul** and **gla rtsi** are the best remedies for **gnyan**.

མིག་ལ་སྐྱུར་པའི་ལྷན་འབྲས་གསུམ་མཚོག་ཁལ་ཡི་ནད་ལ་མངར་གྱི་མཁུར་བཀའ་མཚོག་སྦྱིང་གི་ནད་ལ་རྩ་ཏི་པ་ལ་
མཚོག་སློ་བའི་ནད་ལ་རྩ་གང་མཚོག་ཏུ་བཤད། མཚོན་པའི་ནད་ལ་སྲུར་ཀུམ་བྲག་ལྲུན་མཚོག་མཚེར་ནད་ཀ་ཀོ་ལ་
དང་རྩྱུན་མཚོག་ཁལ་ལ་མའི་ནད་ལ་སྲུག་སྤེལ་མཚོག་ཏུ་བཤད། རོ་བའི་ནད་ལ་སི་འབྲ་མཚོག་ཡིན་ནོ། །

Khanda prepared from skyer pa, and '**bras gsum** (the three myrobalan fruits) are the best medicine for eye disorders. Holding sweets in the mouth is the best remedy for disorders of the mouth. **Dza ti pha la** is the best remedy for heart disorders and **cu gang** for lungs disorders. **Gur kum** and **brag zhun** are the best remedies for liver disorders, while **ka ko la** and **drod sman** are the best remedies for spleen disorders. **Sug smel** is the best remedy for the kidneys and **se 'bru** for stomach disorders.

གཅིན་སྦྱི་རྩུ་རུ་ར་དང་ཡུང་སྐྱུར་མཚོག་ཁུ་སྦྱི་རྩུ་ཚོ་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་མཚོག་སྐྱུག་ལ་འབྲས་ཡོས་འབྲུ་ལ་དུག་ལྲུང་
མཚོག་སློ་ལ་ཨ་གྲོང་ཀར་ཀ་རི་མཚོག་སློ་རྩོལ་རྩུ་སྦྱེགས་སྲན་མའི་མེ་ཏྲོག་མཚོག་སློམ་པའི་ནད་ལ་སོ་པག་བསྐྱེགས་ལྷུ་
མཚོག་རྩིབ་ལོགས་གཟེར་ལ་སྤྱད་སྲུ་ལ་མཚོག་ཁགའང་འབྲུམ་དར་བ་སྦྱིན་ལ་བྱི་ཏང་ག་སྐྱང་ཐབས་ཐང་སྤོམ་འོང་
འབྲས་འབམ་པོ་མཚོག་དྲིག་ལ་སྦྱི་ཏྲིས་གྲུམ་བུར་བོང་ཁག་མཚོག་ཁུ་སེར་དདུལ་ཁུ་མཚོ་ལ་སེང་ལྷེང་མཚོག་སྦྱོ་ལ་
མར་རྩིང་བརྒྱལ་ལ་ཁུ་སྲུ་མཚོག་གཉིད་མེད་འོ་མ་སློག་ནད་ཉ་ལུ་མཚོག་ཁེས་འཚོག་མ་ལ་སི་རྩུར་ཉིད་མཚོག་ལུས་
ཚག་སྦྱལ་རྩུབ་རུལ་གཅོད་དདུལ་ཐལ་མཚོག་ཁགའང་གཅོད་སྦྱུ་འབྲུ་མ་ལ་དོམ་མཁྲིས་མཚོག་།

Skyu ru ra, **yung ba** and **skyer** are the best remedies for scanty urination. Popped rice is the best remedy for vomiting and **dug mo nyung** for diarrhea. **A krong** and **kanta ka ri** are the best remedies for coughing. **Rgya skyegs** and flowers from beans are the best remedies for hemoptysis. Decoction of brick is the best remedy for thirst disorders. **Pushkar mu la** is the best remedy for sharp pain in the ribcage. Buttermilk is the best remedy for piles and **byi tang ga** for **srin** disorders. **Thang phrom** is the best remedy for cramps and '**bam po** for '**bras** of the visceral organs. **Sle tres** is the best remedy for **dreg** and the blood of donkey for **grum**. **Dngul chu** is the best remedy for **chu ser** disorders and **seng ldeng** for **mdze**. Aged butter is the best remedy for insanity and sprinkling water for fainting. Milk is the best remedy for insomnia and fish soup for throat disorders. **Sindhu ra** is the best remedy for burn injuries. **Sbal rgyab** is the best remedy for fractured and **dngul thal** (silver ash) to stop decomposition of the tissues. **Spru 'bu** is the best remedy to stop bleeding and **dom mkhris** for wounds.

སྲུར་སྦྱོན་རྩུས་ཚད་ག་བུར་རྩུལ་སྦྱོན་མཚོག་ཁིམས་གྱི་ནད་ལ་དེ་བ་ལྷ་སྦྱུར་མཚོག་འབྲུགས་གྱི་ནད་ལ་ག་བུར་བདུན་
བ་མཚོག་རྩིངས་ཚད་ཀུན་ལ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལྷ་མཚོག་ཁཚད་བ་ཀུན་ལ་གཙོ་བོ་བརྒྱད་སྦྱུར་མཚོག་ཁཚ་གང་འབྲེས་ལ་རྩ་གང་
བདེ་བྱེད་མཚོག་ལྲན་ཚད་འབྲེད་ལ་མ་རུ་བའི་ཐང་མཚོག་ཁགའང་འབྲེད་ལ་འབྲས་སུ་གསུམ་ཐང་མཚོག་ལུག་ནད་

གུན་ལ་མང་སྒྱུར་ཆེན་མོ་མཚོག། །དང་ག་འབྱེད་ལ་སེ་འབྲུ་བཞི་པ་མཚོག། །མེ་དྲོད་སྦྱིད་ལ་རྒྱུ་མ་ལ་བྱེ་མཚོག། །གང་
 བད་གུན་ལ་སེ་འབྲུ་བརྒྱད་པ་མཚོག། །སྐྱེན་ནད་གུན་ལ་འབྲུལ་གྱི་ཐལ་སྐྱེན་མཚོག། །སྐྱུག་པོའི་ནད་ལ་གཉེན་པོ་བདུན་
 སྒྱུར་མཚོག། །སྦྱིང་རྒྱུད་ནད་ལ་བཅའ་དྲུག་སྐྱེན་མར་མཚོག། །ཚུ་འགགས་ནད་ལ་ཚ་སྒྱུར་ཆེན་མོ་མཚོག། །མིག་གི་ནད་ལ་
 གསལ་བྱེད་དགུ་པ་མཚོག། །གཉེན་སྦྱིན་ནད་ལ་བྱ་ལྷུང་ལྔ་པ་མཚོག། །

The best compounded medicines for specific disorders are: *ga bur rgyal blon* compound is the best remedy for acute hot disorders. *De wa lnga sbyor* compound is the best remedy for *rim*s. *Ga bur bdun pa* compound is the best remedy for disturbed hot disorders and *ga bur Nyi shu rtsa lnga* for all kinds of chronic hot disorders. The compound of *Gtso bo brgyad* is the best remedy for all hot disorders. *Chu gang bde byed* compound is the best remedy for combined hot and cold disorders. *Ma nu bzhi thang* is the best medicines for segregating the combined hot disorders while the decoction of *'bras bu gsum* (three myrobalan fruits) decoction is best for segregating unhealthy blood. *Mang sbyor* compound is the best remedy for poisoning. *Se 'bru bzhi pa* is the best appetite enhancing medicine while *Rgod ma kha* powder compound is the best medicine to generate digestive heat. *Se 'bru brgyd pa* compound is the best remedy for all kinds of cold disorders while *Cong zhi 'phrul gui thal* compound is the best remedy for all kinds of *skran*. *Gnyen po bdun sbyor* compound is the best remedy for *bad kan smug po*. Medicinal butter prepared from *btsan dug* is the best remedy for *rlung* disorders of the heart. The great *Tsha sbyor* compound is the best remedy for urinary obstruction. *Gsal byed dgu pa* compound is the best remedy for eye disorders while *Bya khyung lnga pa* compound is the best remedy for *gnyan* and *srin* disorders.

འགག་ནད་དཔྱད་མཚོག་གུན་ལ་གཏར་ག་མཚོག། །མཁྲིས་པའི་ནད་ལ་ལྷུས་དང་སྦྱང་བ་མཚོག། །བད་ཀན་ནད་ལ་སྐྱུགས་
 དང་མེ་བཅའ་མཚོག། །རྒྱུད་གི་ནད་ལ་བསྐྱེ་མཉེ་འཇམ་རྩེ་མཚོག། །འབྲས་གྱི་ནད་ལ་ལྷུམས་དང་མེ་བཅའ་མཚོག། །ཟས་གྱི་
 མཚོག་ཏུ་ནས་རྟིང་རྩམ་པ་མཚོག། །སྐྱོམ་གྱི་མཚོག་ཏུ་ཤོང་དཀར་རྩེ་མོ་མཚོག། །མི་རྩལ་བཅག་པ་སྦྱོད་ལམ་མཚོག་ཡིན་
 འོ། །དེ་ལྟར་ནད་གཞི་རྣམས་གྱི་སྐྱེན་གྱི་མཚོག། །བཤད་པས་མཐུ་སྟོབས་ལུས་པ་ལུལ་དུ་བྱིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

External therapy is the best remedy for all types of blood disorders; in particular, venesection is the best for all. Purgation and evacuation are the best therapies for *mkhris pa* disorders while emesis and moxibustion are the best therapies for *rlung* disorders. Medicinal bath and moxibustion are the best therapies for *'bras*. *Rtsam pa* made from aged barley is the best food while *shong dkar rtse mo* is the best drink. Exercising until just before perspiration begins is the best form of physical activity. These aforementioned best medicines have the greatest power, strength and potency for treating the respective disorders.” Thus it was said.

དེ་ནས་དྲང་སྟོང་ཡིད་ལས་སྦྱེས་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་ཞུས་སོ། །ཀྱེ་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལགས། །ད་ལྟ་དུས་
 བཟང་སྦྱོད་པ་བཅུན་གྱུར་ཀྱང་། །ལྔ་བརྒྱའི་དུས་ན་ནད་ངན་དར་བའི་ཚེ། །དེ་དུས་བདག་གཞན་སྤང་ཐབས་ཡོད་དམ་
 མེད། །མེད་ན་གཞན་གསོ་རང་ལ་མི་འབྱུང་ངམ། །ཡོད་ན་འགྲོ་བའི་མགོན་པོས་བཀའ་སྐྱུལ་འཇོག། །

Then Sage *Yid les sKyes* (Yidlay Kye) made this request, “O Great Sage *Rig pa'i shes* (Rigpai Yeshi), even though the present is a virtuous time and people are well behaved, but during the final five hundred years of the degenerative era, when there will be widespread occurrence of

communicable disorders, will there be any means of protecting oneself and others? If not, will we not be infected while treating others? Protector of all beings, please tell us if there are effective means to employ.

ཞེས་ཞུས་པ་ལས། །སྟོན་པས་གསུངས་པ། །ཀྱེ་དྲང་སྔོང་ཆེན་པོ་ཡིད་ལས་སྟེན། །བདེན་ནོ་ཁྱོད་བདེན་ངས་བཤད་གུས་
པས་ཉོན། །ལན་ཅིག་ལྷ་བརྒྱའི་ཐ་མར་བབ་དུས་ན། །འབྱུང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོ་བུར་ཡེ་འདྲོག་གཏོང་། །མ་མོ་མཁའ་
འགྲོས་ནད་ངན་ཡམས་སུ་འབེབས། །མུ་སྟེགས་གདུག་པས་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བྱེད། །དེ་དུས་བདག་གཞན་སྤང་བ་ཤིན་ཏུ་
གཅེས། །

Having been requested, the Master replied, “O Great Sage *Yid les sKyes* (Yidlay Kye), right, you are absolutely right. Listen respectfully to what I have to say. During the final five hundred years of the degenerative era, when the elemental spirits cast spells in the form of *ye ‘drog*, the *ma mo* and the celestial beings let loose contagious disorders and the heretics engage in vicious acts of compounding poisons, it is imperative to protect oneself and others during this era.

དང་པོ་འབྱུང་པོའི་གདོན་ཚོགས་སྤང་བ་ནི། །ག་བུར་བཟང་པོ་དུག་ལ་སོགས་པ་ཡི། །སྐྱ་ཚེ་ཤིང་ཀུན་གྱི་གུལ་བྱ་དག་
སོགས། །དྲི་དང་ལྡན་པའི་སྐྱ་ན་ནི་ཐམས་ཅད་དང་། །བ་སྐྱ་སྔོང་རོས་སུ་བྱི་བྱ་སྟོན་སྟེན། །ལ་དོ་སྔོ་སྐྱ་ན་དྲི་ཅན་ཐམས་
ཅད་དང་། །བསེ་དྲི་ཅན་དང་བཤུལ་ཆགས་ཤ་རྣམས་དང་། །བྱ་གཅན་ར་ལུག་ལ་སོགས་སེམས་ཅན་གྱི། །སྐྱ་བྱ་ཚུ་དང་
སེན་མོ་མཁྲིས་པ་དང་། །སྐལ་སྐལ་ཉ་དང་སྔོང་མོ་ལ་སོགས་ཤ། །འབྲ་སྐྱ་དུག་སྐྱ་ལྷག་སྐྱ་བསགས་ལ། །ཞིབ་ཏུ་
བཏགས་ལ་རིལ་བུ་དྲིལ་བུས་ཏེ། །དུ་བས་བདུག་དང་ཁུ་བ་བསྐྱ་བ་དང་། །ཁོང་དུ་བཏང་བས་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་
འབྱེད། །སྟེང་གདོན་འོག་གདོན་ཀུན་དང་རིམས་རྣམས་སུབ། །

First, in order to protect oneself from the group of elemental *gdon*, collect all kinds of aromatic medicines derived from soil, stones and herbal medicines like *ga bur*, *bzang po drug* (the six superlative medicines), *gla rtsi*, *shing kun*, *gu gul*, *shu dag*, *ba bla*, *sdong ros*, *mu zi*, *bya rdod spos*; meat having a foul smell and meat hoofed animals; the fur, excreta, urine, claws and bile of birds, carnivores, goats, sheep, etc.; meat from frogs, snakes, fish, tadpoles etc. and various grains, poisonous substances and blood. Grind them into fine powders and roll them into pills. Using these pills by inhaling the fumes, applying its decoction externally and by taking them orally wards off all the elemental *gdon*. It is effective in warding off all the *gdon* of the upper and lower realms, and *rims*.

ཁྱད་པར་རིམས་སྤང་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས། །སྦྱི་རུ་སྤང་ཐབས་སྟགས་དང་རྣམས་གཉིས་ཏེ། །དང་པོ་རང་ཉིད་མཐུ་སྟོབས་
བདག་པོར་བསྟེད། །ཨོྲི་དེ་བ་ལེ་ལ་ཕུར། །ཨ་ཏི་ཕུར། །བི་ཕུར་སོད། །བི་ཏུབ་སོད། །ཕུར་ཡ་སོད། །ཀུ་མར་ཡ་སོད། །ལ་ཚོ་
སོད། །བརྒྱ་བརྒྱ་སོད། །བརྒྱ་བ་ནེ་བ་ནེ་སོད། །ཉི་དེ་ཉི་དེ་སོད། །ཏི་ཀ་རྩུ་ན་སོད། །མ་མ་དུ་རུ་སོད། །ཕུ་ཚ་ཡོ་གི་ནེ་སོད། །བརྒྱ་
ཙ་བརྒྱད་ཀྱིས་རྒྱན་གྱི་ཡི་དམ་བྱ། །ཡལ་སྟོགས་ཡོད་ན་སུམ་བརྒྱ་བརྒྱ་བརྒྱ་བརྒྱ། །ནད་པ་གསོ་ན་སུམ་ཡར་མ་ཆག་བརྒྱ། །ཨོྲི་
སྟག་སྟག་སུག་སྟག་སྟག། །ཏི་ཚ་སྟག་སྟག་ཐེ་སྟག་སོད། །ནི་ཕུར་སོད། །བྱ་རྒྱང་སོད། །ནད་སོད། །རིམས་སོད། །དལ་སོད།
ཡམས་སོད། །སུམ་ཡར་བརྒྱ་ཙ་མཆིལ་མ་སྟོན་ལག་གིས། །རྒྱང་མཐིལ་དྲི་མ་སྐྱར་ལ་སྐྱ་སྟོར་བྱུག །

In particular, there are two means of protection against **rims**: general and specific. The general means of protection are of two types: mantra and medicine. For mantra protection, visualize yourself as an invincible Vajrapani and then take a vow to recite the mantra “Om Hri Deva Le Khapur Atiphur Bhiphur Soe Bhipur Soe Murya Soe Kuma raya Soe Latsi Soe Bendha Bendha Soe Bedza Pani Pani Soe Hridhe Hridhe Soe Tika Gyanna Soe Mama Dhuru Soe Putsa Yogini Soe” one hundred and eight times daily. If **rims** is prevalent in your place, recite the mantra three hundred times, whereas recite this mantra uninterruptedly in the morning, at noon and in the evening for treating an infected patient. Or recite the mantra “Om Mukthum Sawa Mukthum Tetsa Mukthum Fhaephur Soe Niphur Soe Jakang Soe Nae Soe Rim Soe Dael Soe Yam Soe Sowa Ha” one hundred and eight times, three times a day and smear saliva on the ring finger, rub it on the dirty parts of the soles of one’s feet and then apply it to the nasal openings.

རྣམ་སྲུང་བཙན་དུག་ཚོས་སྐྱབ་སྒྲ་ཅི་དང་། །སྤྱདག་གུ་གུལ་ལུ་ཟེ་བྱ་ཚོད་སྒོས། །སྒོག་སྐྱུ་དྲི་ཚེན་ཚུ་ཡིས་རིལ་བྱ་བྱ། །ནང་རེ་སྐུམ་ཡར་གོང་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །བཙན་དུག་སྒྲ་ཅི་ལུ་ཟེ་སྤྱདག་དང་། །གུ་གུལ་དཀར་ནག་གཉིས་དང་སྒོག་སྐྱུ་ཡི། །སྒོལ་བུའི་སྐུམ་བྱ་སྐར་བཏགས་སྐྱ་སྐར་བདུག། །དེ་ཡིས་རིམས་ནད་བསྐལ་པའི་མེ་འབར་ཡང་། །རང་སྐུམ་རྩི་རྩེ་འབྲ་སྟེ་ཅིས་མི་ཚུགས། །སྟོ་སྟོང་སེམས་ཞུམ་དུས་སྤྱ་ནད་དྲི་བསྲུང་། །འགྲངས་ངོམས་སྲུང་བས་དཔའ་སྐྱེད་དེ་དུས་བཟ། །དུས་ལྷག་བདུད་ཅི་གཉིས་ཀྱིས་སྒོ་དགུ་བཟམ། །སྲུང་བ་མི་ལྷན་རིམས་ནད་བག་མེད་འཚོས། །དམག་གཏོང་གཅེར་བྱར་རལ་ཁ་བྱེད་དང་མཚུངས། །

For protection through medicines, roll **tsan dug**, **chos sman**, **gla rtsi**, **shing kun**, **gu gul**, **mu zi** and **bya rdod spos** into a pill with **sgog skya** and **dri chen** infusion. Take this pill three times a day as mentioned above. Or wrap coarsely ground **tsan dug**, **gla rtsi**, **mu zi**, **shu dag**, **gu gul dkar po**, **gu gil nag po** and **sgog skya** in a piece of cloth, wear it around the neck and then inhale it through the nose. With this, no matter how fierce the inferno of **rims** of the era may blow, the body being in a state like that of an indestructible diamond, can safeguard it from the treat of an epidemic. Avoid exposure to epidemics when one’s stomach is empty or when one feels disheartened. Visit an infected patient only when you are protected with a sence of satisfaction over hunger, and summoned up enough courage and confidence. In cases of emergency, cover the nine orifices with the two nectars. If one is without protection, the contagious disorder spreads extensively; it is like confronting a war without armor on the battle field.

བྱུང་པར་ཚོ་རིམས་སྲུང་(བ་ནི་རང་ཡི་དམ་དུ་བསྐྱེམས་ལ་བཙོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྩི་རྩེ་སྐུམ་ལོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །བདག་ཅག་རིམས་ནད་ཐམས་ཅད་ལས་བསྲུང་དུ་གསོལ། །བསྐྱབ་དུ་གསོལ། །མེད་པར་མཚོད་དུ་གསོལ། །སྐྱུགས་པ་སངས་པར་མཚོད་དུ་གསོལ། །**ཉུ་ལྷ་ཨོ་བཟླ་བཟླ་མདུ་བཟླ་སའ་བྱ་ཉི་ཉ་ཉ་ན་ཉ་ན་བཟླ་ན་སྐྱ་སྐྱ་སྐྱུང་ཟེམ་བྱ་སྐྱུང་ཟེམ་བྱ་སོད། །ལང་ལང་ལིང་ལིང་སོད། །མེ་མེ་སོད། །ལམ་ལམ་སོད། །དབལ་སོད། །ཚ་བ་མེ་ཡི་དབལ་སོད། །བརྒྱ་ཚ་བརྒྱད་བསྐྱེས་ལ་སྐར་གདབ། །ག་བྱར་བཟང་དུག་ཙན་དན་བཟེ་བྱ། །ཨ་ག་བྱ། །ལྷ་ལྷལ་སྒྲ་ཅི་ག་དུར་ཀ་ར་དྲི་ཚུའི་རིལ་བྱ་ནང་མ་རེ་བཏང་ངོ་། །ག་བྱར་རྩི་ཉི་ཙན་དན་སྐར་བདུག་གོ།**

In particular, for protection against hot **rims**, visualize yourself as a Medicine Buddha and recite “Homage to the Victorious Conqueror, the Foe Destroyer, the Buddha of all virtuous

accomplishments, the indestructible Master, the King of Rays and the Supremely Enlightened One.

May you protect and save us from all the **rims**;

May you eradicate all **rims**;

May you clear the fog of **rims**.

Recite: **"Tayata Om Badzae Badzae Maha Badzae Sarwa Jaarita Hana Hana Badza Na Swaha! Thungsim Buthung Zimbu Soe Langlang Lingling Soe Maemae Soe Lamlam Soe Vael Soe Tsawa Mae Yi Vael Soe"** a hundred and eight times and blow through the nose.

Take pills prepared from **ga bur**, **bzang drug** (the six superlative medicines), **tsan dan**, **bse ru**, **a ga ru**, **utpal**, **gla rtsi**, **ga dur** and **ka ra** (sugar) mixed with urine, once a day and inhale the fumes through the nose from the compound made of **ga bur**, **dza ti** and **tsan dan**.

དང་འབྲུམ་པ་སྤྱད། །(བ་ནི་ཅན་དན་སྐྱ་ཅི་ཤིང་ཀུན་ཤུ་དག་སྐྱ་ཟླ་ཟླ་འི་ཆུ་ཁོང་དུ་བཏང་། ཅན་དན་སྐྱ་ཅི་གུར་ཀུམ་སྐྱ་ཟླ་གུལ་སྐོག་སྐྱ་འི་ཆུ་ལམ་ལ་བྱུག་སྐྱ་ཅི་ཤིང་ཀུན་གུ་གུལ་དོ་དྲིལ་སྐྱེར་པ་སྐོག་སྐྱའི་དུ་བས་བདུག །ཉི་ལྷ་ག་མན་མལ་ལྷ་ལྷོ་གུ་མ་ར་སའ་ཏ་སྐ་ག་ཏ་ཡ་སྐྱུང་ཏད་ཏ་སའ་ཏ་སྐ་ག་ཏ་ན་གེ་ཏི་སའ་ས་ཏ་ནན་སྐྱ་ལྷོ་ཏཱ་ལྷ་ཤམ་མེ་ཤམ་མེ་ཤམ་ཤམ་ཤམ་ནེ་ཡ་སྐྱ་ལྷོ་སྐན་མ་ལ་བཟླས་སྐྱེར་གདགས་ནང་རེ་བཟླས་སོ། །

For protection against small pox, compound **tsan dan**, **gla rtsi**, **shing kun**, **shu dag**, and **mu zi** with urine and then take it orally. Apply **tsan dan**, **gla rtsi**, **gur kum**, **mu zi**, **gu gul** and **sgog skya** compounded with urine on the body; inhale the fumes obtained from burning the compound of **gla rtsi**, **shing kun**, **gu gul**, **rdo dreg**, **skyer pa** and **sgog skya**.

Recite the mantra **"Hey Bhagawan Manjushri Kumara Swa Tatha Gathaaya Sambudh Taita Sawa Tathagatha Nageti Sawa Sata Nan Swaha! Om Tadyatha Shammai Shammai Sham Sham Neyu Swaha"** one thousand times on a bean and then tie it around the neck, followed by reciting the mantra a hundred times every morning.

གག་སྐོག་སྤྱད་དང་(བ་ནི་བྱ་བྱུང་དུ་བསྐོམས་ལ། ལྷོ་ལྷང་ལྷང་ཅོར་ཅོར་གྱི་ཏ་གྱི་ཏ། ཤག་ཤག་ཤེལ་ཤེལ། ལུམ་ལུམ། བོ་དུ་བོ་དུ། ལྷོག་པའི་བྱ་སྐྱུན་བདུན་དང་། འབྲས་ཀྱི་བྱ་སྐྱུན་གསུམ་དང་། མཛོ་སོ་ཏ་མཛོ་སོ་ཏ། ད་ཉི་ད་ཉི་བྱ་གྱི་བྱ་གྱི། ལྷོགས་ཚོད་པོ་ཆེག་བདུད་སྐྱ་ལྷོ་ནང་རེ་བཟླས། ཤག་སྐོ་དང་འཛོམ་པ་ཤུ་དག་གུ་གུལ་སྐྱ་ཅི་སྐྱ་ཟླ་ཟླ་པ་གདགས་བྱ་བྱུང་རིལ་བྱ་ཁོང་དུ་བཏང་ངོ་ །།

For protection against **gag** and **lhog**, visualize yourself as a garuda and recite **"OM Lhanglhang Tsertser Tithatitha Shakshak Sheshel Thumthum Bhedubhedu Lhokpai Bupuen Dhuen Dhang Dre Kyi Puen Sum Dang Ze Swaha Ze Swaha Dhaho Dhaho Jatri Jatri Mug Goedpo Chikdhue Swaha"** daily. The **phag sna**, **'dzim pa**, **shu dag**, **gu gul**, **gla rtsi**, **mu zi** and dagger, and take **bya khyung** pill orally.

རྒྱ་གཟེར་སྤྱང་བ་(ནི་རང་ཤིའི་ཐོད་པ་ཚོས་སྐྱེན་དེ་ཚུར་སྤྱངས་ལ་བཏང་། ག་བྱར་བཅོན་དུག་ལྷ་ཚི་རྩི་སྐོག་རྩུ་སྤྱང་
སྐོས་ཡུངས་ཀར་བྱ་དག་རྣམས་མགུལ་དུ་བཏགས། ཏུ་ཟ། ཅ་བ་མ་ཅ་ཅ་ལྷ་བྱག་མེ་ལྷ་ཡུལ་ན་བྱམ་ནི་སམ་བུའི་ཀྱ་ཅ་
སྐྱི་བདག་ལ་སྤྱངས་ཤིག ཅེས་ནང་རེ་ལ་བརྒྱ་ཅ་བཞུས་སོ།)

For protection against dysentery, take **rang shi'i thod pa**¹ and **tsos sman** compounded with urine. Tie the compound prepared from **ga bur**, **tsan dan**, **gla rtsj**, **dza ti**, **sgog skya**, **spang spos**, **yungts kar** and **shu dag** around the neck and recite the mantra "**Tadyatha Tsawa Maruru Ashuk Mae Ah Yugyana Droomni Sampukhtim Kuru Siddham Dhag La Sung Shig**" one hundred times every morning.

ཆམ་པ་བསྐྱང་(བ་ནི། ཨོ་ཨ་ལོ་དཀར་པོ་ཤེ་ས་ཏྱི་པཎ། ཅེས་བཞུས་ཤིང་སྐར་འབྱུང་དོ།)།

For protection against **cham**, recite the mantra "**Om Alo Karpo Shaisa Hum Phae**" and blow through the nose.

རང་གིས་སྤྱང་བའི་དམ་ཚིག་མ་ཐུབ་པར། །རིམས་འགོས་དྲང་སྤྱང་བཀའ་ལ་ཡིད་མི་ཚེས། །གཞུང་བཞིན་སྤྱོད་དང་
བསྐྱེས་ན་ང་རང་ཤེས། །

Failure to act in accordance with the self-protecting commitment leads to infection from disorders, thus losing faith in the Sage's words. Practice in accordance with the text and if you fail, I will take the responsibility.

རྩིས་སྤྱོད་དུག་གི་སྤྱང་ཐབས་རྣམ་པ་གསུམ། །དུ་བ་སྐྱ་སྐོ་རེག་པ་ཚུ་སྐོ་བསྐྱང་། །རྒྱངས་པ་ཉི་ཟེར་བསྐྱང་བ་གཉིས་ཀ་
གཅེས། །ཟས་ལ་བསྐྱར་བ་ཁོང་སྤྱང་འདི་ཉིད་ལ། །ཆར་མའི་ཉུང་མ་ཁ་ཚོས་བྱས་པ་དང་། །ཨ་རུ་གསེར་མདོག་ཡུངས་
དཀར་སུམ་ཆ་མཉམ། །སྐོག་གཅིག་ཚུས་སྐྱ་རིལ་བུས་ཞག་རེ་ཐུབ། །ཆག་ཚད་ངོས་འཛིན་ལྷ་ལོང་མེད་པར་སྐྱུག།

Protection against compounded poisoning has three means: protection against smoke through the nostrils, protection of the genital organs against physically transmitted disorders, and protection against air contamination and ultra-violet rays, which are both very important. For internal protection against poisons delivered through foods, taking pills prepared by kneading one third each of turnips that mainly grows in rainfall, **a ru gser mdog** and **yungts dkar**, with **sgog** (garlic) and water, can protect against poisonous effect for a day. Besides, the poisoned food will be thrown up before it is digested and one can also identify the person who poisoned the food.

ཟས་ལ་བསྐྱར་བ་ཁོང་སྤྱང་འདི་ཉིད་ལ། །ཆར་མའི་ཉུང་མ་ཁ་ཚུ་བྱས་པའམ། །འདྲེད་བྱེད་(མི་དང་ཤ་བའི་ཚོལ་)གཉིས་
འབྲེན་བྱེད་(ཡུངས་ཀར་དོག་པོ་སུམ་ཅུ་)དང་བྱ་ར་བ་(སྐྱ་ཚི་རིལ་མ་ཅམ།) །དོན་སྤོད་སྐོ་སྤྱང་(ལ་བཟང་དུག་དང་ཆ་
བ་གསུམ་སུམ་རེ་)མན་ངག་སྐྱེན་གསུམ་(ནི་སྐལ་པའི་སྤྱང་གསེར་མདོག་བྲག་ལུན་མཐེབ་ཅམ་རེ་)སྐྱུ། །རིལ་བུ་བཞི་ལྷ་

ཚོས་གཅིག་ནང་པར་ནས། །རྩ་ཁ་ཕྱེ་ལ་ཞག་དགུ་རེ་རེ་བསྐྱེད། །སྨྲ་དྲོའི་ཟས་བསྐྱང་སྟོ་འཇམ་དྲོད་བཅུད་བཞེན། །རྫོགས་
ནས་ནང་མ་གསུམ་དུ་རྩ་ཁ་བསྐྱེད། །དེ་ཡིས་ལོ་རེའི་བར་དུ་ཉམ་ང་མེད། །

Or for internal protection against poisons delivered through foods, one can also compound **nyung ma khanda**, the two lubricators, **mi tsil** and deer fat; the absorber, thirty rhizomes of **yungs ba**; sheep-dropping sized **gla rtsi**, the protectors of the vital and the vessel organs, a dose of **bzang drug** (six superlative medicines) and the three hot medicines, and the three secret medicines i.e. the lower part of the frog, **a ru gser mdog** and **brag shun**, into a pill. Take four to five pills for nine days, in an increasing manner, beginning from the first day of a month but prior to this, open the channels. Skip breakfast during these periods, instead take light, warm and nutritious food in the evening. Subsequently after taking the meditation, take herbs to close the channels. With this, there is no danger from poisoning for the next year.

སྨན་མཚོག་རྒྱལ་པོ་ཀུན་གྱི་གཉེན་པོ་(རྣམ་རྒྱལ་འཛིགས་མེད་གང་རྟེན་)དང་། །བྱ་ར་བ་དང་འབྲེད་བྱེད་འཕྲེན་བྱེད་
(སྨྲ་རྩེ་སྨྲོག་གཅིག་ཉུང་གཞི་ཚོང་ཞི་བདུད་རྩི་གསུམ་གྱི་མར་ལྷ། །ཡུངས་ཀར་)དང་། །དོན་སྡོད་ཤ་རུས་རྩ་ཡི་སྟོ་སྦྱང་
(བཟང་དུག་སེ་འབྲུ་པ་ཉོལ་དུག་ཉུང་བི་ལིང་སྤྲིག་སྤྲིག་བ་རུ་ཡུང་བ། །སྤྱི་ལུས། །འབྲི་ཏ་ས་འཛོན་ཤིང་མངར་སྦྱུ་རུ་རེ་
སྟོན་)དང་། །རྒྱུད་མཁྲིས་བད་ཀའ་ཁག་དང་རྒྱ་མེར་སྤྲིན་(རྣམས་ལ་སྟོ་ཏིས། ཏིག་ཏ། མ་རུ་ལུ་སྦྱུ་བ་ཤ་ཀ་ཚ་ལ། མོ་ར་
སིང་མེད། མ་རུ་ཚོ་དང་བྱི་ཏང་ག་སོགས།) །འདུ་བ་འཕྲུགས་པའི་ཁ་གཞོན་གཉེན་པོ་དང་། །དབྱིས་དུག་སྦྱང་དང་
འཛོམས་པའི་གཉེན་པོ་(གཞེར་གཡུ་རངས་སྤྲུགས་སྦྱུ་ཏིག་བྱུ་རུ་དུལ་བདུན་སྨན་ཚམ། ཚ་ལ་སྦྱུ་བྱི་བཟེ་རུ་བྲག་ལྷོག་
བཞི་ཐུན་རེ་)དང་། །དོན་དུག་སྦྱང་དང་འཛོམས་པའི་གཉེན་པོ་(སྨྲ་བ་རྒྱལ་གངས་མེགས་མཚལ་ཚོང་ཞི་བཞི་པོ་ཐུན་གྱི་
སུམ་ཚ་རེ། རེ་ཚོ་རྒྱ་ཚོ་ཚ་ལ་གསུམ་ཐུན་རེ་)དང་། །རྩི་དུག་སྦྱང་དང་འཛོམས་པའི་གཉེན་པོ་(དུག་སྦྱེ་ཚོགས་ཚད་ནས་
ཚམ་རེ། སྨྲ་རྩེ་ཚོས་སྨན་ཏ་པོ་བོང་ང་གསུམ་ཐུན་རེ་)དང་། །སྦྱོ་དུག་སྦྱང་དང་འཛོམས་པའི་གཉེན་པོ་(ཞོ་ཤ་གསུམ་ཐར་
ལུ་དུར་བྱིད་ཐང་སྟོན་འོལ་མོ་སེ་བ་མཁལ་གཞེ་མ་རྣམས་རིལ་མ་ཚམ་རེ། །ལྷག་ཚོས་ལྷག་མིག་སྦྱུ་བོག་ལུར་རྩ་ཨ་བི་ཤ་
རེ་རལ་རྣམས་ཐུན་རེ་)དང་། །ཤ་དུག་སྦྱང་དང་འཛོམས་པའི་གཉེན་པོ་(བྱ་མོ་ལོ་བཙེ་ལེ་ལོན་པའི་མཚོན་པ། །སྦྱོས་པ་
གིར་ཤི་བའི་ཉ་ཤ་བྱི་གྲ་མིག་མ་བྱེ་བ་དང་རེལ་རྒྱ་བོ་ལོ་འཕྲང་གི་ཤ་ཤ་ཤ་སྟོ་ལའི་མཚོན་པ། །བྱ་མཚོའ་ལུ་དང་མ་བྱའི་ཤ་
རྣམས་མ་རུལ་བ་རིལ་མ་ཚམ་རེ། མི་ཏ་བྱིའི་ཕྱ་ཚོན་བྱེའུ་ལ་ལུག་ཅ་བྱེའི་ཤ་མི་ར་ཉ་ཤ་ཤ་དོམ་མཚོའ་ལུ་རྣམས་གྱི་མཁྲིས་
པ་རྣམས་ཐུན་རེ་)དང་། །དུག་ནད་སྦྱི་འཛོམས་འཁོར་གྱི་དམག་མི་(ལྷུང་ཕྱེར་དཀར་སྦྱུག་བོང་ང་དཀར་དམར་ཚད་རྒྱ་
ཐུབ་ལྷག་ཤིང་གང་རྒྱུད་སྦྱང་རྩི་སྦྱང་རྒྱན་སྦྱང་སྟོས་བྲག་སྟོས་འོལ་བུ་གོ་སྟོད་ལྷག་ཤ་སེ་རྟོད་སྦྱུར་ཐུན་ཏ་བོ་རྣམས་ཐུན་
རེ་)དང་། །ཚ་བ་སྦྱི་བཙོས་སྨན་(ག་ལུར་ཚན་དན་ཤི་ཤི་གསུམ་ཐུན་རེ། རྒྱས་པར་བྱེད་ན་སྨན་ཀུན་ཚོགས་པར་བསག་
འབྲིང་དུ་བྱེད་ན་རྩི་རྩི་སྦྱོ་གསུམ་སྦྱང་བཞག་ལ་གཞན་)རྣམས་རྩི་བཞིན་བཏགས། །དར་ལ་བཙོགས་ལ་ལྷུང་མའི་
ལྷུ་ཡི། །རིལ་བུ་སྨན་སྟོས་ཚམ་དྲིལ་གྱི་བ་སྦྱོས་བྱ། །ཚོས་གཅིག་ནང་མ་གསུམ་ནི་དྲི་རྒྱས་འཕུལ། །དེ་ཡིས་སྨྲ་བ་རེ་རེའི་
བར་དུ་ཐུབ། །གསོ་ཡང་རང་གོལ་སྨན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན། །

Or grid into fine powders the king of supreme medicines, the remedy of all, **rnam rgyal** or **'dzigs med**, whichever is available; the watches, the lubricators and the absorbers **gla rtsi**, **sgog skya**, **nyung ma**, **cong zhi**, melted butters of the three nectars and **yungs kar**; the protectors of the vital and the vessel organs, the muscle tissues, bones and the channels **bzang drug** (the six superlative medicines), **se 'bru**, **pa to la**, **dug mo nyung**, **pi pi ling**, **sdig srin**, **ba ru**, **yung ba**, **spyi shur**, **'bri ta sa 'dzin**, **shing nngar**, **skyu ru ra** and **re skon**; additional remedies as per the nature

of *rlung*, *mkhris pa*, *bad kan*, Blood, *chu ser* and *srin* disorders *sle tres*, *tig ta*, *ma nu*, *'u su*, *ba sha ka*, *cha la*, *so ma radza*, *seng ldeng*, *ma ru rtsa*, *byi tang ga* etc.; the protector and remedy against precious metal poisoning *gser*(gold), *g.yu* (turquoise), *zangs* (bronze), *lcags* (iron), *mu tig* (pearl), *byu ru* (coral) and *ngul* (silver) (all these seven in a pea sized form) and one dose from each: *tsha la*, *mu zi*, *bse ru* and *brag zhun*; against stone poisoning one third of a dose from *sbal rgyab*, *gangs thigs*, *mtshal* and *cong zhi*, and one dose each from *ze tshwa*, *rgya tshwa*, *tsha la*; against poison from animals varieties of grain-sized poisons, one dose from *gla rtsi*, *chos sman*, *ha bo*, *bong nga gsum* (*dkar po*, *mar po*, *nag po*); against poisons from plants the three *zho sha*, *thar nu*, *dur byid*, *thang phrom*, *'ol mo se*, *ba mkhal* and *gze ma* etc. of dropping size and one dose from *ug cho*, *lug mig*, *spra thog*, *khur rtsa*, *a bi sha* and *re ral*; and against meat poisoning dropping-sized liver of a fifteenyear old girl, calf meat of a man who was stabbed to death, meat from a new born puppy who is yet to open his eyes, meat of a suckling kid, pig lungs, hawk liver, meats from cocks and peacocks, and one dose each from the three meconiums of a human, a horse and a dog; *byi'u la phug*, the flesh of a white-throated dipper, bile of human, goat, fish, pig, bear and cock; retinues of army-like antidotes against poisoning one dose each from *khyung sder dkar smug*, *bong nga dkar*, *dmar*, *rtsad*, *rgu thub*, *yug shing*, *gang chung*, *spang rtsi*, *spang rgyan*, *spang spos*, *drag spos*, *'om bu*, *go snyod*, *stag sha*, *se rgod*, *skyer shun* and *ha bo*; medicines against general hot disorders one dose each from *ga bur*, *tsan dan* and *gi wam*. For compounding the best medicine, add all above medicines together while for an average one, prepare medicine deleting the medicines from minerals, animals and plants. After grinding the above medicines, sieve them through a cloth. Roll them into a pea-sized pills with nyung ma'i khanda and then dry them in the shade. If taken consecutively for three days, from the first day of a lunar month, with urine, not only does its effect last for a month but is also heals the patient. Therefore it is considered the king of medicines.

ཆར་རྒྱུ་འབྲས་ལྷ་གསུམ་དང་རྩ་བ་ལྟ། །གཙོ་བོ་དྲུག་ལ་སྐྱེན་མར་ཚུལ་བཞིན་སྐྱུར། །དེ་ལ་གོང་གི་སྐྱེན་(རྒྱས་འབྲིང་གང་རྒྱུང་ངམ། བསྐྱེན་རིན་པོ་ཆེ་དྲུག་བཟང་དྲུག་ལྷ་ཚོན་གསུམ་བོང་ང་གསུམ་རྒྱུང་ལྡིང་རྩེད་ལྷང་བ་བཅོན་དྲུག་རྣམས་ཀྱི་)ཕྱེ་ཁ་ཚར་བཏབ། །མངར་དང་སྐྱུར་ལ་སྣོན་ཟླ་ཐ་ཚུང་བཏང་། །ཟང་ཀའི་དྲི་ཆེན་དྲི་ཆུ་བར་བ་གཉིས། །འཁར་གཞོན་ནང་དུ་ཚོས་སྐྱེན་གསུམ་སྐྱུར་ལ། །རས་གཙང་སྣོད་ལྷག་མཁན་གསེབ་ཞག་བདུན་བསྐྱུལ། །ཁྱིལ་སྐྱགས་སྐྱམས་ཕྱེ་སྐྱེན་བདུན་ཆང་གིས་འཕུལ། །དྲུག་རིགས་མ་ལུས་མ་ཤིའི་བར་དུ་ཕུབ། །

Prepare medicinal butter from turnips collected during late autumn, *'bras bug sum* (three myrobalan fruits), *rtsa ba lnga* (five roots medicines) and the six chief medicines. Add either any of the best, or the average rated, medicines mentioned above or the *bzang drug* (six superlative medicines), the six precious medicines, *phya chen gsum*, *bong nga gsum*, *khyung sder*, *rtsad*, *zung ba*, *btsan dug* etc. in a powder form. Add the three sweets to the compound and then take it during the last month of autumn. Mix the end part of the feces, the middle part of the urine and *chos sman* in a container and then wrap it in a clean cloth, keeping it inside a heap of *mkhan pa* for a week to ferment. Later dry it in the shade and wind, and grind it into a fine powder. Taking seven doses of this powder, with *chang*, guards against poisoning for the rest of one's life.

གུན་ལ་ཟས་དང་སྦྱོང་ལམ་འཛིག་ཅི་བསྐྱུང་། འན་དང་སྦྱོར་བ་འཛིག་ཅི་བྱུང་ན་བསྐྱུར། །དུ་བ་རྒྱངས་པ་རིམས་ཏི་ལྷ་
 བས་འཇུག་དེ་ལྟར་གུན་ལས་རྒྱལ་བའི་ཚ་སྒོ་བསྐྱུང་། །ག་བྱར་དེ་ཚུ་ཅོང་ཞི་ལག་མཐེལ་སྐྱུར། འན་མ་བདུན་དུ་སྐར་
 རྩལ་དེ་རྗེས་ལ། །རྩྭ་ཏི་གྱུར་གྱུ་ལྷ་ག་གེ་སར་དང་། །སྤང་རྒྱན་ཅན་དན་དམར་པོའི་དུ་བས་བདུག་ཁྲིགས་རྟགས་མགོ་
 ལུས་ལྷེ་འདར་སྤུམ་མེར་བྱིར། །དུག་གདོན་རིམས་རྣམས་སྤང་བའི་མཚོག་ཏུ་བཤད། །བ་སྤྱིའི་སྒོ་སྤང་ཅན་དན་མར་ལུ་
 དང་། །ཐོ་མར་ཅི་མར་གིང་མངར་མི་ཚེལ་རྣམས། །བསྐྱུས་ལུ་དྲོད་མ་ཡལ་བའི་ནང་དག་ཏུ། །རྩྭ་ཏི་གྱུར་གྱུ་ལྷ་ཅི་སྤང་
 སྤྱིལ་དང་། །སྤང་རྒྱན་སྐྱུར་ཏེ་ལུས་གུན་བུགས་རྗེས་བྱུག་ཡང་ན་སྤྲ་ཅི་པག་ཚེལ་སྤྱུལ་ཤ་དང་། །སྤྱིག་སྤྱིན་སྤྱི་ལྷེ་ར་ལྲག་
 བསེ་མར་ལུར། །ཡང་ན་ག་བྱར་བསེལ་གསུམ་ཅན་དན་དང་། །སྤྲ་ཅི་ཚོས་སྤྱན་པག་ཚེལ་ར་ལྲག་བྱུག་ལ་སྤྱིའི་སྒོ་
 འགགས་ལུས་སྤྱིང་ལྷེ་བ་ཡིན། །རེག་པ་ཉི་ཟེར་རྒྱངས་ཀྱིས་ཉམ་མི་ང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

In all cases of poison management, avoid diets and lifestyles that can lead to poisoning. If such diets and lifestyles are recommended to the patient, administer the above remedy to safeguard against poisoning. Since **rims** enter through the nostrils via the mediums of smoke and air, protect the channel openings to overcome poisoning. Apply a mixture of **ga bur**, urine and **cong zhi** to the palm and smell it for seven consecutive days followed by inhalation of smoke from **dza ti**, **gur kum**, **na ga ge sar**, **spang rgyan** and **tsan dan dmar po**. Heaviness and trembling of the head and body, and horripilation indicate that the medicine has started to work. This is the best means of protection against poisons, influence from **gdon** and **rims**. In order to guard the body pores, add **dza ti**, **gur kum**, **gla rtsi**, **spang spos**, **spang rgyen** into a warm concentrated mixture of **tsan dan mar khu**, **zo mar**, vegetable oil, **shing mngar** and **mi tshil**, and apply it to the whole body after taking a bath. Or one can apply **phag tshil** (pig fats), **sbrul sha** (flesh of snake), **srin** (crab), **mu zi**, and **ra khrag** (goat's blood) mixed into the **bse mar** (butter from rhinoceros). Alternatively one can apply **ga bur**, the three cool medicines, **tsan dan**, **gla rtsi**, **chos sman**, **phag tshil** (pig's fat) and **ra khrag** (goat's blood). Numbness and heaviness of the body indicate that the pores have been blocked. One need not be afraid of sexually transmitted disorders, ultra-violet rays and polluted air." Thus it was said.

དེ་ནས་ཡང་དྲང་སྤོང་ཡིད་ལས་སྤྱེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་ལུས་སོ། །ཀྱེ་དྲང་སྤོང་ཚེན་པོ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལགས། །རྒྱུད་
 འདིར་མ་ཚང་གསོ་དབྱུང་མི་བདོག་གམ། །དེ་སྐད་ལུས་པའི་དོན་ལ་ལན་གསུངས་པ། །བདེ་གཤེགས་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱུལ་
 པས་འགོ་དོན་དུ། །རྒྱ་གར་ཡུལ་དུ་སྤོན་གྱི་སྦྱོར་བ་གསུངས། །རྒྱ་ནག་ཡུལ་དུ་མི་བཅོའ་ཚ་སྦྱོངས་གསུངས། །དོལ་པོའི་
 ཡུལ་དུ་གཤར་ག་གཙོ་བོར་བསྟན། །བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཚ་རྒྱའི་བརྟག་པ་བསྟན། །རྩྭ་ཡི་འཁོར་ལ་གསོ་དབྱུང་འབྲུམ་པ་
 གསུངས། །དྲང་སྤོང་འཁོར་ལ་ཚ་ར་ཀ་སྤེ་བརྒྱད། །ལྷ་སྤེགས་འཁོར་ལ་དབང་བྱུག་ནག་པོའི་རྒྱུད། །ནང་པའི་འཁོར་ལ་
 རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་སྒོར། །

Then Sage **Yid les sKyes** (Yidlay Kye) made this request, "O Great Sage **Rig pa'i shes** (Rigpai Yeshi), are there any medical practices which are not included, in this Tantra?" to this request, he replied, "For the sake of all sentient beings, the Medicine Buddha, in his different emanations, taught the compounding of medicines in India, moxibustion and channel cleansing in China, venesection therapy, mainly in **Dol po** and diagnosis through pulse and urine in Tibet. He gave a discourse on the Vase of Medical Practice to the retinue of Gods, the eight sections of Charaka Samhita to the retinue of Sages, the Tantra of Black Shiva to the retinue of Non-Buddhists while giving the "Lord of three families" to the Buddhist retinue.

གསོ་དབྱུང་རྒྱུད་འདིར་ཐམས་ཅད་འདུས་པར་བསྟན། །འདིར་མ་འདུས་པའི་གསོ་དབྱུང་གཞན་མེད་དེ། །འཕགས་པའི་
ཐུགས་རྗེ་སྤྱོད་པའི་མེད་མོད་ཀྱང་། །གང་ཟག་མོས་པའི་མཚོང་སྤང་སོ་སོར་ཤར། །དཔེར་ན་མཁའ་ལ་རླབ་བ་གཅིག་
ཤར་ན། །ཚུ་ཡི་སྤྱོད་པའི་རླབ་བ་རེ་རེ་བཞིན། །གཅིག་ཏུ་གསུངས་ཀྱང་སོ་སོས་དུ་མར་གོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

Everything is explained in a concise form in this Medical Tantra. There is no medical practice that is not included in this Tantra. Although the compassion of the Buddha is unbiased and unwavering towards all beings, we perceive him in different forms because of different temperaments or faiths. Just as there is only one moon in the sky and we perceive the moon in every ladle of water; similarly although Buddha taught in one language, it is heard differently by the different listeners.” Thus it was said.

བདུད་ཚེ་སྟོང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་རྒྱུད་བཞིའི་མཇུག་དོན་བསྟུན་པའི་ལེའུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་
ཙ་ཏུག་པའོ། །།

This is the twenty-sixth chapter, which completes the conclusion of the Four Tantras, from the Secret Quintessential Instructions on the Eight Branches of the Ambrosia Essence Tantra.

Notes:

¹ refers to the skull of a patient who died of dysentery